

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: *Educație și competențe*

Prioritatea de investiții: 10.i

Obiective specifice: 6.4, 6.6

Titlu proiect: *“Acces la programe de educație și formare profesională pentru tinerii și adulții din județul Dolj care au părăsit timpuriu școala (I)”*

Cod SMIS 2014+: 135711

Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război

de Camil Petrescu

- relația dintre două personaje

într-un roman interbelic /unui roman psihologic/unui roman al experiențe –

Ștefan Gheorghidiu și Ela

Activități de tip „A doua șansă – învățământ secundar inferior”

Modulul III: Textul și contextul

Expert curriculum limba română: Prof. Alina Felicia DUMITRU

Număr de ore: 4 ore TC

2 ore CDS

În perioada interbelică, Eugen Lovinescu inițiază curentul literar numit **modernism** prin crearea **romanului de analiză psihologică**.

Tipul de roman. Apărut în anul 1930, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* este un **roman de analiză psihologică**, prin temă, conflict, protagonist, prin utilizarea unor tehnici ale analizei psihologice. Este un **roman modern de tip subiectiv** deoarece are drept caracteristici **unicitatea perspectivei narative, timpul prezent și subiectiv, memoria afectivă, luciditatea autoanalizei, anticalofilismul**

Perspectiva narativă este subiectivă, romanul este scris la persoana I.

Titlul sugerează **temele fundamentale ale romanului: iubirea și războiul**.

Structura romanului. Romanul este *structurat în două părți, cu titluri semnificative, Ultima noapte de dragoste*, care exprimă iubire absolută și *Întâia noapte de război*, care ilustrează războiului tragic și absurd. Dacă prima parte este o **ficțiune**, partea a doua este o *experiență trăită*, scriitorul fiind ofițer al armatei române, în timpul primului război mondial.

Timpul este discontinuu, bazat pe alternanța temporală a evenimentelor, sub formă de **flash-back**. Spațiul real este frontul, București, Odobești, Câmpulung, dar este și un *spațiu imaginar*, în conștiința personajului.

Prezentarea statutului social, psihologic, moral al personajelor.

În cazul unuia dintre **cele mai cunoscute cupluri de personaje din opera lui Camil Petrescu - Ștefan Gheorghidiu și Ela** – iubirea, surprinsă din perspectiva subiectivă a personajului narator, este situată sub semnul orgoliului. Ștefan Gheorghidiu este intelectualul inadaptat superior, care nu se potrivește în niciun fel cu societatea mediocră, necinstită la care încearcă să se adapteze, fără succes..

Personajul cunoaște două experiențe definitive pentru formarea sa spirituală: dragostea și războiul.

El este onest, inflexibil, hipersensibil, fiind impresionat numai de bine, frumos și adevăr. Dar principala trăsătură de caracter a protagonistului este orgoliul.

În primăvara anului 1916, Ștefan Gheorghidiu, proaspăt sublocotenent rezervist, *asistă și intervine, orgolios*, la popota ofițerilor la o discuție despre dragoste și fidelitate. E vorba despre un bărbat care își ucisese soția, surprinsă în flagrant de adulter și fusese achitat.

Discuția de la popotă, aduce în prezent, prin *retrospecție*, amintirea: *Eram însurat de doi ani și jumătate cu o colegă de la Universitate și bănuiam că mă înșeală*. Este fraza cu care debutează abrupt cel de-al doilea capitol *Diagonalele unui testament*.

Tânărul, student la Filozofie, se căsătorise din dragoste și din orgoliu cu Ela, cea mai frumoasă studentă de la Litere. Căsătoria lor este liniștită o vreme, mai ales că duc o existență modestă, aproape de sărăcie, iubirea fiind singura lor avere.

Fiind invitați la masă la unchiul Tache, Ștefan îi înfruntă cu **orgoliu** pe bătrânul avar și pe Nae Gheorghidiu. Echilibrul familiei este tulburat de moștenirea substanțială pe care Gheorghidiu o primește la moartea unchiului Tache. Acest fapt și schimbă radical viața tânărului cuplu. Ștefan descoperă că soția sa este interesată de distracții mondene

Cuplul evoluează spre o inevitabilă **criză matrimonială**, al cărei moment culminant are loc cu ocazia **excursiei de la Odobești**. Tot din **orgoliu** el refuză să adopte comportamentul superficial al dansatorilor mondeneri apreciați de Ela. Acum se declanșează **criza de gelozie a personajului**, care pune sub semnul îndoielii fidelitatea soției. Din **orgoliu**, Ștefan se înrolează voluntar deși ar fi putut să evite participarea la război.

Fiind concentrat în armată ca sublocotenent, aranjează ca Ela să petreacă vara la Câmpulung, aproape de regimentul său. Capitolul intitulat *Ultima noapte de dragoste* încheie **Cartea întâi** a romanului, Ștefan Gheorghidiu consemnând întâlnirea cu Ela, care se arată îngrijorată că ar putea rămâne săracă în caz că el va muri în război și îi cere să treacă pe numele ei o sumă de bani. Rănit și spitalizat, Ștefan Gheorghidiu se întoarce în București și este primit de Ela cu dragăalășenie, dar el se simte detașat de tot ce îl legase de ea. Prin renunțare la trecut, la timpul trăit și la cel rememorat se eliberează de drama erotică.

Portretul lui Gheorghidiu este realizat mai ales prin caracterizare indirectă, care se desprinde din fapte, gânduri, limbaj, gesturi, atitudini sau din relațiile cu celelalte personaje. Caracterizarea directă este realizată rar, prin intermediul replicilor scurte ale altor personaje, precum aceea pe care i-o adresează Ela: Ești de o sensibilitate imposibilă.

Toate observațiile din roman asupra personajului intră în sfera **autocaracterizării**, deoarece întregul text este scris la persoana I, dintr-o singură perspectivă.

Alte modalitățile de caracterizare sunt procedee specifice analizei psihologice și romanului psihologic modern: *monologul interior*, **introspecția stărilor sufletești**, **autoanaliza și autointrospecția**, **fluxul conștiinței precum și noile elemente ale esteticii romanului**, **timpul obiectiv și subiectiv**, **memoria involuntară**, **jurnalul**.

Ștefan Gheorghidiu trăiește drama singurătății intelectualului lucid, analitic și reflexiv. El trăiește, așadar, în lumea ideilor pure, fiind însetat de iubire absolută.

4. Susținerea unei opinii

În opinia mea, Ștefan Gheorghidiu, intelectualul care trăiește cu nostalgia absolutului și a perfecțiunii și Ela, femeia frumoasă, populară, cochetă, dar cu aspirațiile unei tinere obișnuite din acea perioadă, reprezintă două destine incompatibile, pe care iubirea le unește un timp, dar care existența le separă.

Ștefan Gheorghidiu trăiește drama singurătății intelectualului lucid, analitic și reflexiv. El trăiește, așadar, în lumea ideilor pure, fiind însetat de iubire absolută.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: *Educație și competențe*

Prioritatea de investiții: 10.i

Obiective specifice: 6.4, 6.6

Titlu proiect: *“Acces la programe de educație și formare profesională pentru tinerii și adulții din județul Dolj care au părăsit timpuriu școala (I)”*

Cod SMIS 2014+: 135711

Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război

de Camil Petrescu

- particularitățile unui personaj
dintr-un roman interbelic /unui roman psihologic/unui roman al experiențe –
Ștefan Gheorghidiu -

Activități de tip „A doua șansă – învățământ secundar inferior”

Modulul III: Textul și contextul

Expert curriculum limba română: Prof. Alina Felicia DUMITRU

Număr de ore: 4 ore TC

2 ore CDȘ

În perioada interbelică, Eugen Lovinescu inițiază curentul literar numit **modernism** prin crearea **romanului de analiză psihologică**.

Tipul de roman. Apărut în anul 1930, „*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*” este un **roman de analiză psihologică**, prin temă, conflict, protagonist, prin utilizarea unor tehnici ale analizei psihologice. Este un **roman modern de tip subiectiv** deoarece are drept caracteristici **unicitatea perspectivei narative, timpul prezent și subiectiv, memoria afectivă, luciditatea autoanalizei, anticalofilismul**.

Perspectiva narativă este subiectivă, romanul este scris la persoana I.

Titlul sugerează temele fundamentale ale romanului: iubirea și războiul.

Structura romanului. Romanul este *structurat în două părți, cu titluri semnificative, Ultima noapte de dragoste*, care exprimă iubire absolută și *Întâia noapte de război*, care ilustrează războiului tragic și absurd. Dacă prima parte este o **ficțiune**, partea a doua este o **experiență trăită**, scriitorul fiind ofițer al armatei române, în timpul primului război mondial.

Timpul este discontinuu, bazată pe alternanța temporală a evenimentelor, sub formă de **flash-back**. Spațiul real este frontul, București, Odobești, Câmpulung, dar este și un **spațiu imaginar** în conștiința personajului.

Statutul social, psihologic, moral al personajului

Personajul principal, Ștefan Gheorghidiu, este intelectualul inadaptat superior, care nu se potrivește în niciun fel cu societatea mediocră, necinstită la care încearcă să se adapteze, fără succes.

El cunoaște două experiențe definitive pentru formarea sa spirituală: **dragostea și războiul**.

Trăsăturile personajului

El este **onest, inflexibil, hipersensibil, fiind impresionat numai de bine, frumos și adevăr**. Dar principala trăsătură de caracter a protagonistului este **orgoliul**.

În primăvara anului 1916, Ștefan Gheorghidiu, proaspăt sublocotenent rezervist, *asistă și intervine, orgolios*, la popota ofițerilor la o discuție despre dragoste și fidelitate. E vorba despre un bărbat care își ucisese soția, surprinsă în flagrant de adulter și fusese achitat.

Discuția de la popotă, aduce în prezent, prin **retrospecție**, amintirea: *Eram însurat de doi ani și jumătate cu o colegă de la Universitate și bănuiam că mă înșeală*. Este fraza cu care debutează abrupt cel de-al doilea capitol *Diagonalele unui testament*.

Tânărul, student la Filozofie, se căsătorise din dragoste și din **orgoliu** cu Ela era cea mai frumoasă studentă de la Literel. Căsătoria lor este liniștită o vreme, mai ales că duc o existență modestă, aproape de sărăcie, iubirea fiind singura lor avere.

Fiind invitați la masă la unchiul Tache, Ștefan îi înfruntă cu **orgoliu** pe bătrânul avar și pe Nae Gheorghidiu. Echilibrul familiei este tulburat de moștenirea substanțială pe care Gheorghidiu o primește la moartea unchiului Tache. Acest fapt și schimbă radical viața tânărului cuplu. Ștefan descoperă că soția sa este interesată de distracții mondene

Cuplul evoluează spre o inevitabilă **criză matrimonială**, al cărei moment culminant are loc cu ocazia **excursiei de la Odobești**. Tot din **orgoliu** el refuză să adopte comportamentul superficial al dansatorilor mondeneri apreciați de Ela. Acum se declanșează **criza de gelozie a personajului**, care pune sub semnul îndoielii fidelitatea soției. Din **orgoliu**, Ștefan se înrolează voluntar deși ar fi putut să evite participarea la război.

Cartea a doua a romanului începe cu capitolul **Întâia noapte de război**, care ilustrează o *imagine de groază* a frontului, cu o armată dezorganizată, ofițeri incompetenți și ostași cu totul dezorientați. Adevărata desprindere din drama torturantă a incertitudinii se face prin *trăirea unei experiențe cruciale*, mult mai dramatice, aceea a războiului la care Gheorghidiu participă efectiv, luptând pentru eliberarea Ardealului de sub ocupația trupelor austro-ungare.

Notațiile din jurnalul de campanie reflectă acum o **experiență trăită direct**,

Camil Petrescu creează pagini antologice prin *imaginile apocaliptice* ca acelea din capitolul **Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu**. Un soldat este șocat pentru că a văzut cum un obuz i-a retezat capul lui Amăriei

Rănit și spitalizat, Ștefan Gheorghidiu se întoarce în București și este primit de Ela cu dragă-lășenie, dar el se simte detașat de tot ce îl legase de ea. Prin renunțare la trecut, la timpul trăit și la cel rememorat se eliberează de drama erotică.

Portretul lui Gheorghidiu este realizat mai ales prin caracterizare indirectă, care se desprinde din fapte, gânduri, limbaj, gesturi, atitudini sau din relațiile cu celelalte personaje. Caracterizarea directă este realizată rar, prin intermediul replicilor scurte ale altor personaje, precum aceea pe care i-o adresează Ela: Ești de o sensibilitate imposibilă.

Toate observațiile din roman asupra personajului intră în sfera **autocaracterizării**, deoarece întregul text este scris la persoana I, dintr-o singură perspectivă.

Alte modalitățile de caracterizare sunt procedee specifice analizei psihologice și romanului psihologic modern: **monologul interior, introspecția stărilor sufletești, autoanaliza și autointrospecția, fluxul conștiinței precum și noile elemente ale esteticii romanului, timpul obiectiv și subiectiv, memoria involuntară, jurnalul.**

În opinia mea Ștefan Gheorghidiu trăiește drama singurătății intelectualului lucid, analitic și reflexiv. El trăiește, așadar, în lumea ideilor pure, fiind însetat de iubire absolută.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: *Educație și competențe*

Prioritatea de investiții: 10.i

Obiective specifice: 6.4, 6.6

Titlu proiect: *“Acces la programe de educație și formare profesională pentru tinerii și adulții din județul Dolj care au părăsit timpuriu școala (I)”*

Cod SMIS 2014+: 135711

Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război

de Camil Petrescu

- tema și viziunea despre lume

într-un roman interbelic /unui roman psihologic/unui roman al experienței -

Activități de tip „A doua șansă – învățământ secundar inferior”

Modulul III: Textul și contextul

Expert curriculum limba română: Prof. Alina Felicia DUMITRU

Număr de ore: 4 ore TC

2 ore CDȘ

În perioada interbelică, Eugen Lovinescu inițiază curentul literar numit **modernism** prin crearea romanului de analiză psihologică.

Tipul de roman. Apărut în anul 1930, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* este un roman de analiză psihologică, prin temă, conflict, protagonist, prin utilizarea unor tehnici ale analizei psihologice. Este un roman modern de tip subiectiv deoarece are drept caracteristici **unicitatea perspectivei narrative, timpul prezent și subiectiv, memoria afectivă, luciditatea autoanalizei, anticalofilismul.**

Perspectiva narativă este subiectivă, romanul este scris la persoana I.

Titlul sugerează **temele fundamentale ale romanului: iubirea și războiul.**

Structura romanului. Romanul este structurat în două părți, cu titluri semnificative, *Ultima noapte de dragoste*, care exprimă iubire absolută și *Întâia noapte de război*, care ilustrează războiului tragic și absurd. Dacă prima parte este o ficțiune, partea a doua este o experiență trăită, scriitorul fiind ofițer al armatei române, în timpul primului război mondial.

Timpul este discontinuu, bazată pe alternanța temporală a evenimentelor, sub formă de **flash-back**. **Spațiu real** este frontul, București, Odobești, Câmpulung, dar este și un **spațiu imaginar** în conștiința personajului.

Construcția subiectului: În primăvara anului 1916, Ștefan Gheorghidiu, proaspăt sublocotenent rezervist, asistă la popota ofițerilor la o discuție despre dragoste și fidelitate. E vorba despre un bărbat care își ucisese soția, surprinsă în flagrant de adulter și fusese achitat.

Discuția de la popotă, aduce în prezent, prin **retrospecție**, amintirea: *Eram însurat de doi ani și jumătate cu o colegă de la Universitate și bănuiam că mă înșeală*. Este fraza cu care debutează abrupt cel de-al doilea capitol *Diagonalele unui testament*.

Tânărul, student la Filozofie, se căsătorise din dragoste cu Ela era cea mai frumoasă studentă de la Literel. Căsătoria lor este liniștită o vreme, mai ales că duc o existență modestă, aproape de sărăcie, iubirea fiind singura lor avere.

Fiind invitați la masă la unchiul Tache, Ștefan îi înfruntă pe bătrânul avar și pe Nae Gheorghidiu. Echilibrul familiei este tulburat de moștenirea substanțială pe care Gheorghidiu o primește la moartea unchiului Tache. Acest fapt și schimbă radical viața tânărului cuplu. Ștefan descoperă că soția sa este interesată de distracții mondene

Cuplul evoluează spre o inevitabilă **criză matrimonială**, al cărei moment culminant are loc cu ocazia **excursiei de la Odobești**. Acum se declanșează **criza de gelozie a personajului**, care pune sub semnul îndoielii fidelitatea soției.

Cartea a doua a romanului începe cu capitolul **Întâia noapte de război**, care ilustrează o imagine de groază a frontului, cu o armată dezorganizată, ofițeri incompetenți și ostași cu totul dezorientați. Adevărata desprindere din drama torturantă a incertitudinii se face prin trăirea unei experiențe cruciale, mult mai dramatice, aceea a războiului la care Gheorghidiu participă efectiv, luptând pentru eliberarea Ardealului de sub ocupația trupelor austro-ungare.

Notațiile din jurnalul de campanie reflectă acum o experiență trăită direct, Camil Petrescu creează pagini antologice prin imaginile apocaliptice ca acelea din capitolul **Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu**. Un soldat este șocat pentru că a văzut cum un obuz i-a retezat capul lui A Măriei.

Rănit și spitalizat, Ștefan Gheorghidiu se întoarce în București și este primit de Ela cu dragăalășenie, dar el se simte detașat de tot ce îl legase de ea. Prin renunțare la trecut, la timpul trăit și la cel rememorat se eliberează de drama erotică.

Ștefan Gheorghidiu este intelectualul inadaptat superior, care nu se potrivește în niciun fel cu societatea mediocră, necinstită la care încearcă să se adapteze, fără succes. Personajul cunoaște două experiențe definitive pentru formarea sa spirituală: dragostea și războiul.

El este onest, inflexibil, hipersensibil, fiind impresionat numai de bine, frumos și adevăr. Dar principala trăsătură de caracter a protagonistului este **orgoliul**. O secvență narativă semnificativă pentru a ilustra **orgoliul** personajului este aceea a mesei în familie.

Tot din **orgoliu** el refuză să adopte comportamentul superficial al dansatorilor mondani apreciați de Ela. Din **orgoliu**, Ștefan se înrolează voluntar deși ar fi putut să evite participarea la război.

Portretul lui Gheorghidiu este realizat mai ales prin caracterizare **indirectă**, care se desprinde din fapte, gânduri, limbaj, gesturi, atitudini sau din relațiile cu celelalte personaje. **Caracterizarea directă** este realizată rar, prin intermediul replicilor scurte ale altor personaje, precum aceea pe care i-o adresează Ela: *Ești de o sensibilitate imposibilă.*

Toate observațiile din roman asupra personajului intră în sfera **autocaracterizării**, deoarece întregul text este scris la persoana I, dintr-o singură perspectivă.

Alte modalitățile de caracterizare sunt procedee specifice analizei psihologice și romanului psihologic modern: **monologul interior, introspecția stărilor sufletești, autoanaliza și autointrospecția, fluxul conștiinței precum și noile elementele ale esteticii romanului, timpul obiectiv și subiectiv, memoria involuntară, jurnalul.**

În opinia mea, **prin romanul său Camil Petrescu** contribuie la sincronizarea literaturii române cu literatura europeană prin aducerea unor **noi principii estetice** ca **autenticitatea, substanțialitatea, relativismul, și prin crearea personajului intelectual lucid și analitic**. Camil Petrescu propune o **creație literară autentică**, bazată pe experiența trăită a autorului și reflectată în propria conștiință: *Să nu descriu decât ceea ce văd, ceea ce aud, ceea ce înregistrează simțurile mele, ceea ce gândesc eu... Eu nu pot vorbi onest decât la persoana întâi....*